

DECRETUL PRIVIND ACTIVITATEA MISIONARĂ A BISERICII *AD GENTES*

Pr. lect. univ. Ștefan Lupu
Institutul Teologic Romano-Catolic, Iași

Decretul despre activitatea misionară a Bisericii *Ad gentes* a fost votat în vigilia sărbătorii Neprihănitei Zămisliri din anul 1965, penultima zi a Conciliului ecumenic al II-lea din Vatican. Data merită să fie scoasă în evidență, deoarece este pentru prima dată în istoria Conciliilor că este tratată tema misiunilor¹.

Schema decretului despre activitatea misionară a Bisericii a fost dintre cele mai elaborate și dezbătute la Conciliu. Cele 177 de propuneri de la care a pornit această schemă arată nu numai cât de mult era simțită problema în diferitele sale aspecte, ci și că a fost considerată cu o remarcabilă deschidere a minții. Se dorea, mai întâi, aprofundarea dezvoltării mai ample și mai mature ce trebuie dată colaborării întregii Biserici; se cerea ca misionarul să fie ales și format cu mai multă grijă și ca figura lui să fie redimensionată, având în vedere dezvoltarea țărilor la care este destinat. Se înaintau propuneri despre reînnoirea catehezei, despre atenția ce trebuie să fie dată școlii, despre valorizarea sinceră și cordială a diferitelor culturi, cu referință specială la liturgie; se dorea o mai strânsă colaborare între dieceze și teritoriile de misiune, până la trimiterea de preoți diecezani în sprijinul operei de evanghelizare.

Itinerarul Decretului a fost destul de anevoios. Dar s-a vorbit – și este pentru prima dată oficial – despre activitatea misionară a Bisericii la un Conciliu. La Conciliul I din Vatican fusese prevăzut și pregătit un studiu despre tema misiunilor, dar nu s-a mers mai departe de bunele intenții, desigur, din cauza motivelor istorice cunoscute. Ulterior, dar cu prevalență în secolul următor, misiunile au cunoscut o mare dezvoltare. În special, Benedict al XV-lea și, apoi, Papa misiunilor, Pius al XI-lea, Pius al XII-lea și Ioan al XXIII-lea, care a fost unul dintre pionierii colaborării misionare, s-au ocupat de problemele misionarilor, care s-au impus atenției universale și au aprins între credincioși un înflăcărat spirit apostolic.

Din 1926, o dată cu consacrarea primilor episcopi aleși din clerul indigen al țărilor de misiuni, s-a început mișcarea de nestăvilit de a institui ierarhia

¹ Decretul *Ad gentes* a fost votat de 2399 de părinți, pe data de 7 decembrie 1965, și aprobat cu 2394 de voturi pentru și 5 împotriva.

care, din China, Japonia, India, Vietnam, Indonezia, Africa, a dat Bisericii un chip nou. Misiunile, fără să piardă ceva din aspectul lor eroic, câștigau în organicitate, metodologie, dobândeau noi aspecte juridice, stabilitate și concretețe, cum nu au mai cunoscut vreodată. Misiologia era introdusă în noile studii bisericești cu o tot mai mare forță științifică și trecea de la teorie la practica pastorală. Biserica misionară devenise adultă; misionarilor li se adăugau, în rânduri tot mai pline, preoții indigeni, și dintre ei, în număr tot mai mare, erau aleși episcopii. Plăcuta surpriză a Conciliului al II-lea din Vatican a fost să vadă, între părinții conciliari, numărul impunător al episcopilor chinezi, indieni, africani, japonezi, indonezieni, vietnamezi. Între cardinali se aflau fiii Indiei, Japoniei, Chinei, Africii.

Era evident că tema misiunilor trebuia să fie tratată potrivit exigențelor atâtor popoare și atâtor păstori. Trebuia să aibă solide baze doctrinale, să fie în armonie cu documentele conciliare deja emanate, în special cu Constituția dogmatică *Lumen gentium*. Trebuia să aibă măreția solemnă ce a făcut memorabile enciclicele misionare, cărora le trebuie recunoscut meritul de a fi dat o conștiință misionară întregii creștinătăți.

Trebuia să fie clarificată, printr-o formulare fără echivoc, semnificația genuină a termenului „misiune”, care, în anii recentți, prin acceptarea unor slogane, fără îndoială, seducătoare, dar imprecise și echivoce, cum ar fi: „comunitate misionară”, „toată lumea este misiune”, „colaborare misionară”, în sens generic, făcuse să se piardă valoarea fundamentală a cuvântului „misiune”. Misiune înseamnă a duce evanghelia în țările unde ea nu este cunoscută, nu din inerție sau neglijență, ci din lipsa absolută a vestitorilor în țări imense, cum ar fi cele din Africa și Asia.

În țările cu veche tradiție creștină, desigur, există necredincioși, dar este o diferență specifică între vina acestora și starea celorlalți. Cu toate acestea, numărul creștinilor ce au înțeles valoarea acestui apel este încă inadecvat. Nu toți botezații au o conștiință misionară, iar contribuția de rugăciuni și mijloace materiale adunate este inferioară nevoilor.

Aceste idei, pe care unanimitatea aproape absolută a părinților a demonstrat clar că vrea să le păstreze, sunt conținute în cele șase capitole ale Decretului conciliar *Ad gentes*.

După o scurtă introducere, capitolul I explică fundamentele teologice, natura și scopul misiunii. Capitolul al II-lea descrie fazele practice ale acestei munci misionare: mărturia, vestirea, formarea comunității. Capitolul al III-lea, unul dintre cele mai originale, vrea să descrie în ce constă o Biserică locală. Capitolul al IV-lea îi prezintă pe misionari, vorbește despre spiritualitatea misionară și despre formarea misionarilor. Capitolul al V-lea este mai concret și se limitează la organizarea activității misionare; găsim elemente foarte interesante despre funcția Congregației *De Propaganda*

Fide și despre conferințele episcopale. Capitolul al VI-lea, despre colaborarea misionară, se leagă de capitolul al V-lea, devenind un instrument necesar în momentul când se abordează tema misiunilor. Decretul se încheie cu o reflecție despre grava datorie de a răspândi pretutindeni împărăția lui Dumnezeu.

Este un document complet, bogat, care cuprinde în cele 42 de numere toată neliniștea evanghelică, suspinul lui Cristos, voința Bisericii ca împărăția lui Dumnezeu să se extindă în toată lumea și să-l ajungă pe orice om, de oriunde. Este lumină, forță, har, iubire, pe care Duhul Sfânt vrea să le reverse în inimile noastre, pentru ca toți să fim demni de măreția noastră creștină, de așteptarea popoarelor, de viața noastră comunitară, fără devieri, fără oboseli, pentru pace, pentru progres, pentru mântuirea lumii.